

Miro Lay

Kilimanjaro 1981. – Priča o prvom pohodu Slavonaca na veliko brdo izvan Europe i rađanju planinarskog društva u srcu Slavonije

„Slavonski planinari”, PD „Đakovo”, Osijek - Đakovo, 2017.

Staviti između korica interesantan rukopis vjerojatno nikada nije prekasno. Da je tomu tako svjedoči i inicijativa „Slavonskih planinara” iz Osijeka i PD „Đakova” koji su odlučili tiskati rukopis đakovačkog planinara Mire Laya nastao po završetku uspješno provedene ekspedicije na Kilimanjaro 1981. godine. Bio je to pothvat koji se činio da nadilazi mogućnosti nekolicine entuzijasta, pogotovo ovih đakovačkih, koji su se u to vrijeme tek počeli organizirano baviti planinarstvom. S obzirom na profil časopisa u kojem se objavljuje osvrt na ovu knjigu faktografske pojedinosti o počecima djelovanja planinarskog društva najviše nas interesiraju, ali o tome u knjizi, iz razumljivih razloga, dobivamo tek sporadične informacije. Naime, ipak je to priča o prvom pohodu Slavonaca na „veliko brdo”, i to dana u obliku dnevničkih zapisa: subjektivno, emotivno i nadasve iskreno. Svaki planinar u tim dnevničkim zapisima pronaći će ponešto što će mu biti od koristi, a Đakovčani k tome još i pojediniosti o svojim sugrađanima, poznanicima i prijateljima.

Uz spomenuto, *Kilimanjaro 1981.* ipak nudi i poneku crticu vezanu za osnivanje i prve aktivnosti PD „Đakovo” – a to je zapravo ono što nas, na ovom mjestu, i najviše interesira. Naime, uz pretpostavku da je planinarstvo sport, a planinarstvo to svojim većim dijelom zasigurno je (bez obzira na izostanak natjecateljske dimenzije svojstvene drugim sportovima), ovoj knjizi možemo prići i kao radu iz kojega je moguće sagledati početke organiziranog planinarstva u gradu Đakovu, a samim time svrstati je uz bok već napisanih monografija o nogometu, plivanju, košarci i tenisu. Dakako, nastanak organi-

ziranog planinarstva, kao uostalom i knjigu koja je predmet našega interesa, nužno je staviti u određeni povijesni kontekst, a k tomu i pridodati svjetonazorska opredjeljenja samih protagonista. Ona nisu jednoznačna, planinarstvo svim akterima, kako onda tako i danas, ne znači i nije značilo isto. Dok je nekima bio hir, dio trenda, psihoterapija - drugima je bio i još uvijek je jedna od glavnih životnih preokupacija koja ih bitno određuje. Autor knjige, a to će u nekoliko navrata eksplicitno istaknuti, nesumnjivo pripada ovoj drugoj skupini. I to čini se beskompromisno.

Iz kuta gledanja jednog povjesničara prva trećina knjige čini se posebno interesantnom. U njoj je riječ o počecima bavljenja planinarstvom u Đakovu, a ono je izravno vezano za ideju odlaska na Kilimanjaro, kao i za manji broj ljudi koji su tu ideju prihvatili i nastojali je ozbiljiti. U jeku priprema za pohod na „veliko brdo” pojavila se je i ideja o osnivanju planinarskog društva u Đakovu. Lay i društvo oko njega smatrali su da, ako je tridesetak ljudi potencijalno zainteresirano za odlazak u Afriku, da bi isti najvjerojatnije prihvatili i članstvo u novoosnovanom društvu. „Sjećam se” - navodi autor – „skupljali smo se kod mene kao inicijativni odbor, Lidija, Davorka, Daro, Kišo, Nino... Nije manjkalo entuzijazma, poleta, volje. Sastavili smo statut, putovali u Osijek na konzultacije s planinarima iz `Jankovca`, a osnivačku skupštinu smo već zakazali za 19. siječnja (1979. godine)...”

Slijedi nepretenciozni prikaz dešavanja u Društvu od njegova osnivanja pa sve do odlaska u Afriku srpnja 1981. godine. Spomenuti su odlasci na relaciji Borovik, Paučje, Borojevci, Ratkov Dol..., ali i oni ambiciozniji, na Triglav, Vranicu, kanjon Tare i drugi. U tom dijelu knjige ponuđeni su na uvid i neki od dokumenata bitnih za prikaz jednog cjelovitijeg osvrta na djelovanje Planinarskog društva „Đakovo”. Zašto ne već za koju godinu kada bi Društvo trebalo obilježiti četiri desetljeća djelovanja?

I na kraju ovoga osvrta svakako treba pohvaliti „Slavonske planinare” i PD „Đakovo”, kao izdavače i suizdavače Layove „Prič(e) o prvom pohodu Slavonaca na veliko brdo izvan Europe”..., ali i Otmara Tosenbergera, kao grafičkog urednika knjige. Prve zbog toga što su prepoznali vrijednost rukopisa pisanog prije tridesetak godina i omogućili njegovu tiskanje, a drugog stoga što si je dao truda da taj rukopis na kvalitetan način približi potencijalnim čitateljima.

Borislav Bijelić